

LÝ TÔNG

(1946-2019)

Lý Tông sinh ngày 1 tháng năm 1946 tại Thừa Thiên – Huế, Việt Nam. Bắt đầu phục vụ trong Không lực Việt Nam Cộng hòa năm 1965.

* Tháng 4 năm 1975, chiếc A-37 thuộc biên đội Ó Đen do ông lái bị bắn rơi; ông bị giam giữ cải tạo trong vòng 5 năm. Ông vượt ngục bằng đường bộ đến Thái Lan, đi qua Campuchia, rồi xin tị nạn chính trị tại Singapore. Ông đến Hoa Kỳ năm 1984. Sau đó theo học cao học tại Đại học New Orleans.

* Năm 1992, Lý Tông uy hiếp phi công Chuyến bay 850 của Hãng hàng không Quốc gia Việt Nam bay qua Thành phố Hồ Chí Minh rồi thả truyền đơn xuống kêu gọi nhân dân Việt Nam nổi dậy chống lại chính quyền. Lý Tông nhảy dù xuống một ao rau muống. Thấy một anh dân phòng mặc đồ dân sự đi ngang, Lý Tông nói mình là Việt kiều mới về nước, muốn thăm nhà bạn nhưng không nhớ đường và đưa địa chỉ nhờ chở đến. Anh dân phòng đồng ý rồi chở Tông lại công an; Lý Tông bị cơ quan chức năng Việt Nam bắt và kết án 20 năm tù vì tội cướp máy bay. Tháng 9 năm 1998, chính quyền Việt Nam quyết định tha và trục xuất Lý Tông trong một đợt đặc xá...

*Lý Tông qua đời Ngày 5 tháng 4 năm 2019,
tại thành phố San Diego, Nam California, Hoa Kỳ*

“TÔI VIẾT CHO NGƯỜI HÙNG LÝ TỔNG”

Gia đình tôi vượt biên sau 30 tháng 4 năm 1975 (năm 1979) vào Mỹ tháng 1 năm 1980 và tạm dung ở Chicago. Xuân nơi đây luôn vào mùa bão tuyết, năm đó các hội đoàn, đoàn thể tổ chức buổi tưởng niệm “*Quốc Hận 30 tháng 4*” ở nhà hàng “*Chiều Tim*” trên đường Broadway (vùng có đông người Việt tị nạn Cộng sản). Buổi họp mặt hơn 300 người, gồm có: *Dân, và cựu quân, Cán, Chánh Việt Nam Cộng Hòa lưu vong.*

Sau chào Quốc kỳ, phút tưởng niệm thì giới thiệu thành phần đến tham dự. Chúng tôi biết được vị ngồi bên cạnh tên *Lý Tổng*. Dáng anh cao, ốm, thâm trầm ít nói, dù ban tổ chức mời phát biểu ý kiến, anh đứng lên khoát tay và mỉm cười chào mọi người thôi.

Nhân vật Lý Tổng khiến tôi chú ý vì có nhiều điểm rất lạ hơn những người vượt biên khác. Anh vượt tuyến bằng đường bộ, qua rừng núi, lội qua suối, qua sông... đến được Singapore rồi vào Mỹ.

Băng đi thời gian thì có một hôm truyền thông Mỹ và Việt (thuở đó rất hạn hẹp của người Việt) rộ lên: “*...Lý Tổng cưỡng chiếm máy bay về Việt Nam rải truyền đơn kêu gọi chống lại Việt Cộng...*”

Tôi chỉ là một phụ nữ (thuyền nhân) bình thường có chồng là thương binh, cùng 3 con nhỏ, tôi bị xúc động và không ngăn được dòng lệ cảm phục, kính ngưỡng...

Không biết có phải “*Văn chương là phản ảnh của tâm hồn*”(?) mà việc làm ích nước lợi dân, vô cùng nguy hiểm ít ai dám, mà ông Lý Tổng đã làm khiến tôi viết nên bài “*Anh Đã Về*”

ANH ĐÃ VỀ

“*Viết sau khi được tin anh hùng
Lý Tổng cướp máy bay về rải truyền đơn
ở Sài Gòn, năm 1992*” DTDB

Tuyết rơi trắng trên nẻo đường cuối phố
Tết đến rồi đông còn đọng quanh đây
Loài diều chưa tìm bay về tổ
Lạnh vào tim và lạnh buốt vai gầy

Mặt trời hồng trở mình tuôn nắng ấm
Gió rét căm căm, phòng họp đông người
Các bằng hữu đưa lạng yên suy gẫm
Đưa ồn ào kể lại những buồn vui...

Ở cuối phòng một dáng gầy yên lặng
Khói thuốc suy tư vàng xám ngón tay
Môi dốc cạn dần voi ly rượu đắng
Mắt đăm chiêu hần đặm nét u hoài

Từ xa xôi anh về đây họp mặt
Phút tưởng niệm những chiến sĩ trận vong
Lặng cúi đầu vai rung lời nguyện khác
Gác tình nhà thê trở lại non sông...

Tin đưa về, tôi bàng hoàng tự hỏi
Đã đi rồi sao, chỉ một mình anh?
Quê hương ta đang ngập tràn bóng tối
Truyền đơn tung bay mở lối trời xanh

Anh thật sự đã về cùng dân Việt
Về quê hương đang quằn quại tả tơi
Chí sắt đá, anh không hề hối tiếc
Chỉ một mình anh, anh *Lý Tống* ơi!

Xin cho tôi được nghiêng mình ngưỡng mộ
Những người đi làm rạng rỡ sử xanh
Ở trong tôi, anh lưu phương vạn cổ
Xin vinh danh người chiến sĩ hùng anh

Anh sẽ sống trong lòng dân muôn thuở
Trong tâm hồn kẻ dỗi bóng cờ vàng
Cho tim tôi bao bông hoa bùng nổ
Để chờ ngày lịch sử lật sang trang

Bích Thuận diễn ngâm trên Youtube

<https://www.youtube.com/watch?v=Un1onuOMXhA>

Trích trong tuyển tập văn&thơ
“*Bóng Thời Gian*” Xuất bản năm 2021

DU THỊ ĐIỂM BUỒN

Email: dtdbuon@hotmail.com